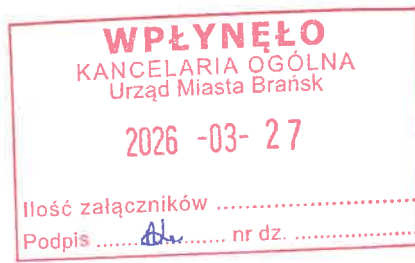

**MIEJSKI OŚRODEK
POMOCY SPOŁECZNEJ**
17-120 Brańsk, ul. Rynek 25/2
woj. podlaskie
NIP: 543-18-64-601, REGON: 050033006
tel. 85 655 10 07
MOPS 000.1.2026

art. 179 ust. 1
Sztejniewicz

Brańsk, dnia 26.03.2026 r.

Rada Miasta Brańsk
ul. Rynek 8
17-120 Brańsk

Na podstawie art. 179 ust.1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 49 z zm.) w załączeniu składam sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej za rok 2025.

p.o. KIEROWNIKA
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Brańsku

Agnieszka Szmirło

**Sprawozdanie z realizacji zadań
z zakresu wspierania rodziny
w Mieście Brańsk
za rok 2025**

Brańsk, marzec 2026 r.

I. Informacje ogólne

Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej za rok 2025 zostało sporządzone na podstawie *art. 179 ust.1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 49 z zm.)*. Przepis ten nakłada na Burmistrza obowiązek przedłożenia Radzie Miasta powyższego sprawozdania rocznego w terminie do 31 marca każdego roku.

Obowiązująca od 1 stycznia 2012 roku ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej reguluje w sposób kompleksowy zasady wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej. Głównym założeniem wyszczególnionym przez ustawodawcę w preambule ustawy jest stwierdzenie, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiece nad dziećmi i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i ich rodzicami.

Założeniem podstawowym ustawy jest stworzenie spójnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną, jeśli ma ona trudności w wypełnianiu swoich funkcji, oraz wsparcie działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do ich wypełniania. Ważne, aby zapewnić pomoc, która wyeliminuje groźbę odebrania dziecka rodzinie lub szybki powrót do rodziny po okresowym pobycie poza nią. Kierując się tą ideą, w przepisach ustawy duży nacisk położono na działania profilaktyczne, pomagające rodzinie w prawidłowym funkcjonowaniu i zapobiegające powstawaniu patologii. Profilaktyka rodzinna będzie realizowana przede wszystkim przez instytucje świadczące usługi na rzecz dziecka i rodziny. Pomoc ma być skierowana głównie do rodzin niewydolnych wychowawczo, dotkniętych przemocą, ubogich i zagrożonych ubóstwem.

Uregulowania prawne ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, mają za zadanie zapewnić efektywne sposoby wspierania rodziny w wychowywaniu dzieci. Istotne znaczenie ma także praca z rodziną, która decyduje o psychicznym i intelektualnym rozwoju dziecka, o jego poczuciu własnej wartości i bezpieczeństwie emocjonalnym. Praca ta powinna być prowadzona m. in.: w formie wsparcia asystenta rodziny, specjalistycznego poradnictwa, mediacji, terapii rodzinnej, treningu umiejętności wychowawczych i terapeutycznych dla rodziców. Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczej – wychowawczej oraz organizacji pieczy zastępczej, w zakresie uregulowanym w ustawie, spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego.

Rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych zapewnia się wsparcie, które polega w szczególności na:

- 1) analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie;
- 2) wzmocnieniu roli i funkcji rodziny;
- 3) rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny;
- 4) podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;
- 5) pomocy w integracji rodziny;
- 6) przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;
- 7) dążeniu do reintegracji rodziny.

II. Realizacja zadań z zakresu wspierania rodziny i pieczy zastępczej

Do realizacji zadań w zakresie wspierania rodziny wyznaczony na terenie Miasta Brańsk został Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Brańsku. W dniu 26 marca 2024 r. Rada Miasta Brańsk przyjęła Uchwałę nr XLVI/287/2024 w sprawie przyjęcia Programu Wspierania Rodziny na lata 2024 – 2026. Głównym celem programu jest stworzenie spójnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną w Mieście Brańsk oraz tworzenie warunków sprzyjających wspieraniu rodziny i jej prawidłowego funkcjonowania.

Cele szczegółowe programu:

- 1) Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących.
- 2) Zapobieganie niedostosowaniu społecznemu dzieci i młodzieży.
- 3) Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i młodzieży.
- 4) Praca z rodzicami dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.

Oczekiwanym efektem realizacji programu będzie między innymi polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, stworzenie skutecznego wsparcia tak, aby przywrócić rodzinom zdolność do pełnienia funkcji opiekuńczo – wychowawczych. W swojej codziennej pracy pracownicy ośrodka kładą nacisk na rozpoznawanie i szybką interwencję w rodzinach zagrożonych kryzysem, współpracują w tym zakresie ze szkołą, kuratorami sądowymi, Policją, Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, członkami Zespołu Interdyscyplinarnego, pracownikami ochrony zdrowia oraz z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Bielsku Podlaskim.

Tabela 1.: Działania realizowane przez powyższe podmioty na rzecz dziecka i rodziny.

Lp.	Nazwa instytucji i innych podmiotów	Rodzaj podejmowanych działań
1.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Brańsku	a) pomoc pracowników socjalnych poprzez pracę socjalną, b) wsparcie asystenta rodziny, c) udzielanie świadczeń z zakresu pomocy społecznej, d) pomoc finansowa, rzeczowa, dożywanie dzieci w szkołach i przedszkolach, e) udział pracowników socjalnych i asystenta rodziny zaangażowanych w pracę z rodziną w szkoleniach celem doskonalenia umiejętności pracy z rodzin, f) stała współpraca z instytucjami na rzecz dziecka i rodziny.
2.	Zespół Interdyscyplinarny w Brańsku	a) prowadzenie zintegrowanych i skoordynowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
3.	Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	a) podejmowanie działań profilaktycznych na rzecz rodzin, b) prowadzenie punktu informacyjno-konsultacyjnego dla osób uzależnionych, ich rodzin oraz ofiar przemocy.
4.	Zespół Szkół im. Armii Krajowej w Brańsku, Przedszkole im. Sióstr Sercanek w Brańsku	a) działalność edukacyjno – wychowawcza, b) wsparcie pedagoga, wychowawców.
5.	Komenda Powiatowa Policji w Bielsku Podlaskim, Posterunek Policji w Brańsku	a) zakładanie procedur „Niebieskich Kart”, b) współpraca z pracownikami Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brańsku, c) monitoring środowisk dysfunkcyjnych.
6.	Sąd Rejonowy w Bielsku Podlaskim	a) rozstrzyganie spraw związanych ze zgłoszeniami podejmowanymi przez MOPS i Policję w związku z m.in.: przyznaniem rodzinie kuratora, współpracy z asystentem rodziny i innych przewidzianych prawem form.

III. Asystent Rodziny

W roku 2025 jedną z form wspierania rodziny w mieście Brańsk była praca asystenta rodziny. W przypadku otrzymania przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej informacji o rodzinie przeżywającej trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczej, dokonuje się analizy sytuacji a w razie konieczności pracownik socjalny (monitorujący środowisko rodziny z trudnościami) występuje z wnioskiem o przydzielenie wsparcia w formie asystenta rodziny. Należy jednak zaznaczyć, iż rodzina nie ma obowiązku podejmowania współpracy z asystentem. Jednak, gdy wystąpi taka sytuacja kierownik ośrodka może zawiadomić sąd, który zobowiązałby rodzinę do współpracy. W 2025 roku współpracą z asystentem rodziny objętych było **11 rodzin** w tym: 19 osób dorosłych i 24 dzieci. Zaznaczyć należy w tym miejscu, że rodziny zagrożone kryzysem opiekuńczo – wychowawczym są stale monitorowane nie tylko przez asystenta rodziny, ale również przez pracowników socjalnych, pedagoga szkolnego, inne instytucje a w razie konieczności także przez policję i kuratorów sądowych.

Tabela 2.: Dane dotyczące rodzin korzystających ze wsparcia Asystenta Rodziny w 2025 roku.

Ogólna liczba rodzin, w tym:	11
Liczba dzieci	24
Liczba rodzin niepełnych	3
Liczba rodzin zobowiązanych do współpracy przez sąd	0
Liczba rodzin korzystających ze wsparcia psychologa lub psychiatry	4
Liczba rodzin objętych procedurą Niebieskiej Karty	3
Liczba rodzin, z którymi w 2025 roku zakończono współpracę	2

Wśród głównych problemów, z jakimi borykają się rodziny objęte opieką i wsparciem asystenta rodziny należy wymienić:

- 1) niskie umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego, zaburzone relacje na linii rodzic - dziecko, niewłaściwe pełnienie funkcji opiekuńczo – wychowawczej, problemy z nadużywaniem alkoholu, trudne warunki mieszkaniowe, problemy szkolne;
- 2) niskie umiejętności w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczej i prowadzenia gospodarstwa domowego z uwagi na występujące bezrobocie jednego z rodziców, problemy zdrowotne;
- 3) niskie umiejętności opiekuńczo – wychowawcze oraz brak organizacji gospodarstwa domowego, konflikty w rodzinie mające wpływ na członków rodziny, zaburzone relacje na linii rodzic – dziecko, nadmierne korzystanie z komputera i telefonu przez dzieci, brak stałego zatrudnienia;
- 4) trudna sytuacja zdrowotna mająca wpływ na bezradność opiekuńczo – wychowawczą i prowadzenia gospodarstwa domowego, brak własnego miejsca zamieszkania.

Wobec tak zaistniałych problemów dotyczących rodziny, wsparcie Asystenta Rodziny obejmowało działania takie jak:

- 1) podniesienie kompetencji opiekuńczo – wychowawczych rodziców;
- 2) podjęcie przez rodziców odpowiedzialności za rodzinę, wzbudzenie poczucia troski o dzieci;
- 3) nabycie umiejętności organizacji czasu wolnego dzieci;
- 4) udzielenie pomocy w wypełnianiu dokumentacji oraz realizacji spraw urzędowych;
- 5) zmianę postawy wobec aktywności zawodowej, rejestracja w Powiatowym Urzędzie Pracy, aktywne poszukiwanie zatrudnienia;
- 6) racjonalne gospodarowanie budżetem domowym, pomoc z płatnościami finansowymi;
- 7) zmniejszenie zadłużeń rodziny, podjęcie zobowiązania spłaty bieżących rachunków;
- 8) regularne korzystanie z opieki medycznej przez rodzinę, zalecanych konsultacji medycznych, rehabilitacji;
- 9) podjęcie kontynuacji leczenia psychologicznego, psychiatrycznego;

- 10) poprawę warunków mieszkaniowych, mobilizowanie do wykonania remontów mieszkań;
- 11) motywowanie do utrzymania abstynencji;
- 12) utrzymanie regularnego kontaktu ze środowiskiem szkolnym dzieci, podejmowanie prób rozwiązania problemów wychowawczych;
- 13) poprawa jakości w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego, utrzymanie czystości w pomieszczeniach,
- 14) poprawa nawyków higienicznych rodziny.

Działalność asystenta rodziny nie jest działalnością samodzielną, współpracuje on bowiem z placówkami oświatowymi, podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dzieci i rodziny. Asystent rodziny prowadzi szczegółową dokumentację dotyczącą pracy z rodziną m.in.: karty czynności, plan pracy, okresowe sprawozdania, notatki z wizyt w środowisku i inne.

W roku 2025 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zatrudnił 1 asystenta rodziny na podstawie umowy o pracę w wymiarze $\frac{3}{4}$ etatu. Asystent wykonuje pracę w systemie zadaniowego czasu pracy. Wydatki na wynagrodzenie asystenta w 2025 roku wyniosły łącznie 81.101,31 zł, w tym: środki zewnętrzne z dotacji 28.028,50 zł, środki własne 53.072,81 zł. Asystent rodziny w 2025 roku uczestniczył w dwóch szkoleniach których łączny koszt wyniósł 525,00 zł.

Działania asystenta ukierunkowane są przede wszystkim na utrzymaniu dzieci w ich naturalnym środowisku rodzinnym.

IV. Piecza zastępcza

W sytuacjach, w których niemożliwe staje się zapewnienie dziecku właściwej opieki w rodzinie a rodzice zostają trwale lub częściowo pozbawieni praw rodzicielskich lub władza ta zostaje im ograniczona, sąd postanawia o ustanowieniu nad dzieckiem pieczy zastępczej. Piecza ma charakter czasowy i sprawowana jest w formie rodzinnej i instytucjonalnej.

Zgodnie z przepisem art. 191 ust. 9 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka ponosi odpowiednio wydatki:

- a) 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;

b) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;

c) 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

W 2025 roku w pieczy zastępczej przebywało 6 dzieci pochodzących z terenu Miasta Brańsk.

Wydatki na pokrycie kosztów pobytu dzieci w pieczy zastępczej wyniosły łącznie 47 891,04zł.

Sprawozdania rzeczowo - finansowe zakresu wspierania rodziny zostały przekazane właściwemu Wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 49 z zm.).

V. Podsumowanie i analiza potrzeb

W związku z rozpoznanymi potrzebami środowiska lokalnego, w celu realizacji zapisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wynika potrzeba objęcia rodzin wszechstronnym wsparciem, gdyż nadal funkcjonują rodziny, które wymagają udzielania pomocy. Z obserwacji i doświadczenia w pracy z rodzinami należy stwierdzić, że jest coraz więcej problemów z dziećmi i młodzieżą, niezaradnością rodziców. Praca z rodzinami jest procesem złożonym i długotrwałym. Efekty pracy z rodzinami w przeważającym stopniu zależą od aktywności rodziny, chęci wprowadzenia zmian w swoim życiu i otwarcie się na otrzymane wsparcie.

Wskazane w niniejszym sprawozdaniu zadania i działania spełniają wymogi wynikające z w/w ustawy obligujące do działania na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczych i są jednocześnie spełnieniem oczekiwań społecznych, a ich realizacja jest wskazana i konieczna w kolejnych latach.

Potrzeby wynikające z realizacji zadań:

1. Konieczność zabezpieczenia środków w budżecie gminy na zatrudnienie i szkolenie asystenta rodziny.
2. Konieczność zabezpieczenia środków w budżecie gminy na finansowanie pobytu dzieci z terenu miasta Brańsk w pieczy zastępczej.

Sporządził: /-/ Agnieszka Szmurło